

Автор проф. г-р Кино Лазаров

Административна принуда – ПОНЯТИЕ И ВИДОВЕ

ИЗЯСНЯВАНЕТО НА ПОНЯТИЕТО

за административна принуда, трябва да започне от двете основни изходни понятия в тази област – убеждение и принуда.

Убеждението е съвкупност (комплекс) от възпитателни, разяснителни и поощрителни средства за въздействие върху съзнанието и поведението на членовете на обществото с цел да се повиши съзнателността им и да се създаде у тях вътрешна потребност от общественополезно и правосъобразно поведение.

Принудата е външно (психическо или физическо) въздействие върху човешкото съзнание и поведение. Чрез неблагоприятни последици (стеснения, лишения), от морално, материално или физическо естество се въздейства върху волята на адресатите на принудата, като се изключва изборът измежду различни варианти и поведението им се насочва към определения (при правната принуда – въз основа на правна норма) единствено възможен вариант.

ОСНОВНИТЕ ХАРАКТЕРНИ ЧЕРТИ

(белези) на административната принуда се изразяват в следното:

)Административната принуда в една правова държава е правова принуда. Основанията за прилагането ѝ, органите, които я прилагат, и правните субекти, спрямо които се прилага, мерките за въздействие и редът за прилагането ѝ, са нормативно установени.

)Административната принуда е вид държавна принуда. Дейността по прилагането на административ-

но-принудителните средства за въздействие е държавна дейност.

)Принудата е административна и защото поначало се прилага от административни органи. Когато и доколкото, въз основа на изрично нормативно овластяване със закон, тя се прилага от друг държавен орган (съдия, прокурор, следовател), в случая той действа като административен.

Принудата е административна и защото по естеството си дейността по упражняването ѝ е административна, актовете – неин юридически израз – са административни актове. Известна уговорка трябва да се направи само за един от видовете административна принуда – административното наказване. Макар че се издават по административен ред и преди всичко от административни органи, актовете, с които се налагат административните наказания – наказателните постановления, са по естеството си правораздавателни, а не административни актове.

)Характерна черта на административната принуда е и това, че отношенията, в хода на които тя се осъществява, са извънслужебни. Нейното упражняване не е проява на дисциплинарна власт и на дисциплинарно наказване.

) Административната принуда се прилага непосредствено от административните (и действащите като такива) органи, без да е необходимо предварителното разрешение на друг и по-специално – на съдебен орган. И тук трябва да се направят някои уговорки. Жалбата срещу наказателно постановление има суспенсивен (спиращ изпълнението) ефект, тъй като на изпълнение подлежат само влезлите в сила постановления (чл.74 от Закона за административните нарушения и наказания – ЗАНН).

Обжалването на индивидуален административен акт, с който е приложена мярка на административна принуда, също има суспенсивен ефект (срв. чл.90, ал.1 и 3 и чл.166, ал.1 от Административнопроцесуалния кодекс – АПК). Административният орган обаче има на разположение възможността да постанови предварително изпълнение на своя акт, ако са налице предпоставките на чл.60, ал.1 от АПК. И при двете хипотези по искане на административния орган (в първия случай) или на заинтересован правен субект (във втория) съдът може да постанови друго – да разпореди незабавно изпълнение на акта (когато жалбата има суспенсивен ефект), съответно – спиране на изпълнението (когато административният орган е постановил предварително изпълнение).

)Друга особеност на административната принуда е, че тя се осъществява в рамките на особени охранителни административни правоотношения, които възникват в областта на държавното управление.

Редът за прилагане на мерките на административна принуда, включително и редът за осъществяване на контрола за тяхната законност (безразлично дали този контрол е административен или съдебен) и за изпълнението им, е съставна част на административния процес в широк смисъл.

-
-
-
:

)Превантивните принудителни административни мерки са предназначени да предотвратят извършването на административни (а в нор-